

Raadsvoorstel

Status: Opiniërend

Agendapunt:	6
Onderwerp:	Evaluatie Veiligheidsregio IJsselland
Datum:	8 februari 2022
Portefeuillehouder:	drs. E. van Lente
Decosnummer:	1407
Informant:	Remco Hendriks r.hendriks@dalfsen.nl (0529) 488352

Doel:

1. Kennis te nemen van de 'Evaluatie Veiligheidsregio IJsselland';
2. Uw opinie te vormen over de evaluatie en over de invulling van uw eigen rol ten aanzien van Veiligheidsregio IJsselland.

Inleiding:

De gemeenteraad heeft door de vaststelling van de kadernota verbonden partijen algemene en specifieke uitgangspunten vastgelegd ten aanzien van de deelname, sturing, beheersing, verantwoording en toezicht van verbonden partijen om zodoende inhoud en invulling te geven aan de wijze waarop de gemeenteraad zijn kaderstellende en controlerende taak wil uitvoeren. Met de vaststelling van de kadernota verbonden partijen is besloten dat aan het einde van iedere raadsperiode een evaluatie zal plaatsvinden van de verbonden partijen. Doel van de evaluatie is antwoord te geven op de vraag of de verbonden partij nog steeds de geëigende vorm is om de doelstellingen van de gemeente te realiseren. Bijgaand document gaat in op de door ons zelf uitgevoerde evaluatie van de Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ).

Inhoud van de evaluatie

In de evaluatie is ingezoomd op de volgende onderdelen:

- Opdracht: de gemeenschappelijke doelstelling van de samenwerking zoals verwoord in de gemeenschappelijke regeling.
- Besturing van de verbonden partij: de structuur rondom de aansturing en op de vraag dit besturingsmodel voldoet.
- De doelstellingen en de doelbereiking: de gemeentelijke doelen op het beleidsterrein en specifieke gemeentelijke doelen waar de Veiligheidsregio een bijdrage aan levert. Ingezoomd is op de vraag of de Veiligheidsregio hier effectief en efficiënt in voorziet en of de Veiligheidsregio de geëigende vorm is om deze doelstellingen te realiseren.
- Financiële kaders: de gehanteerde financiële uitgangspunten en de verbonden kosten aan de deelname.
- Te verwachten ontwikkelingen en risico's: de context en omstandigheden, te verwachten ontwikkelingen en een overzicht van de risico's en de wijze van beheersing daarvan.
- Vooruitblik en advies: een vooruitblik op het proces voor 2022 en een advies van de oude voor de nieuwe raad.

De kern op deze onderdelen

- Opdracht:

De basis voor de opdracht ligt in de Wet Veiligheidsregio's. In oktober 2010 is de Wet Veiligheidsregio's in werking getreden. In deze wet is bepaald dat de colleges van burgemeester en wethouders die behoren tot een regio een gemeenschappelijke regeling treffen waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld. Op basis van artikel 10 van de Wet Veiligheidsregio's dienen de gemeenten aan het bestuur van de Veiligheidsregio een aantal taken en bevoegdheden op het gebied van de rampenbestrijding en crisisbeheersing over te dragen.

- Besturing van de verbonden partij:

Wij zijn van mening dat het besturingsmodel voldoet. De gemeente heeft binnen dit besturingsmodel te maken met de rol als (mede-) eigenaar en de rol als opdrachtgever/klant.

De portefeuillehouder als opdrachtgever/klant wil een aantal effecten verwezenlijken met/in de Veiligheidsregio IJsselland, zoals geformuleerd in het beleid van de gemeente Dalfsen. Om dit te bewerkstelligen moeten producten of diensten worden geleverd door de Veiligheidsregio. Vanuit de rol als klant wordt in principe niet gestuurd op de interne bedrijfsvoering, maar op het halen van de afgesproken prestaties binnen gestelde financiële kaders. Activiteiten die bij deze rol horen is het formuleren van beleid, het bewaken van de levering van producten/diensten en de evaluatie in welke mate de positionering en invulling tegemoet komt aan de gestelde doelen. Deze rol betreft dus met name de relatie naar de gemeente.

De gemeente is ook mede-eigenaar van de Veiligheidsregio. Vanuit dit belang is de portefeuillehouder, als lid van het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio, gebaat bij een verbonden partij waarvan de continuïteit geborgd is. De portefeuillehouders als bestuurder van de Veiligheidsregio moet in principe primair doen wat goed is voor de Veiligheidsregio. Maar dit is niet per definitie hetzelfde als dat wat goed is voor de gemeente die ook de rol van klant/opdrachtgever heeft. Het is voor de portefeuillehouder de kunst om ervoor te zorgen dat verschillende belangen op een transparante manier worden behartigd. In de praktijk lijkt dit echter zonder noemenswaardige problemen te gaan.

- De doelstellingen en de doelbereiking:

Dit onderdeel is geschreven vanuit de rol van de gemeente als opdrachtgever/ klant van de Veiligheidsregio. De gemeente wil namelijk een aantal effecten verwezenlijken met/in de Veiligheidsregio, zoals geformuleerd in het integrale veiligheidsbeleid van de gemeente Dalfsen. Specifiek is ingezoomd op de doelstellingen waaraan de Veiligheidsregio IJsselland een bijdrage levert en op de vraag of de Veiligheidsregio hier op een effectieve en efficiënte wijze in voorziet.

Uiteraard zijn veel uit te voeren activiteiten vanaf 2020 beïnvloed door de coronacrisis. De focus van de veiligheidsregio heeft vooral gelegen op de uitvoering van wettelijke taken (brandweezorg en crisisbeheersing). Daarbij was er minder vraag naar bijvoorbeeld adviezen op vergunningen, voorlichting over brandveilig leven, en dergelijke. Daarnaast zijn diverse activiteiten geannuleerd. Voor zover mogelijk is overgegaan op digitale werkwijzen,

Toch zijn er veel activiteiten die de afgelopen (raads)periode wel doorgang hebben kunnen vinden. Gelet op de wettelijke verplichting en het feit dat Veiligheidsregio IJsselland een grote bijdrage heeft geleverd aan de gemeentelijke veiligheidsdoelstellingen is de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland nog steeds de geëigende vorm om deze doelstellingen te realiseren.

Hoewel de Veiligheidsregio nog steeds de geëigende vorm is, is het wel van belang dat duidelijk is en blijft welke doelstellingen de gemeente in/met de Veiligheidsregio wil realiseren en welke bijdrage de Veiligheidsregio levert aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen van de gemeente.

- Financiële kaders:

Bij de regionalisering van de brandweer in 2013 werd met instemming van de gemeenteraden besloten tot een verdeelmethodiek op basis van 100% historische kosten. Dat wil zeggen: de kosten van de gemeenten voor brandweer en rampenbestrijding voorafgaand aan de regionalisering. Hoewel toen ook gekeken is naar varianten om de verdeelsleutel objectiever te maken, werd het daarvoor nog te vroeg geacht. Als bestuurlijk uitgangspunt voor wijziging van de verdeelsleutel is toen genomen dat de uitkomst verdedigbaar moet zijn voor de gemeenteraden, toekomst vast voor de Veiligheidsregio en redelijk in haar effecten.

Dat uitgangspunt was de basis voor overeenstemming in 2016 om de gemeentelijke bijdrage vanaf 2017 deels te objectiveren. Namelijk voor 25% te baseren op de bijdrage die de gemeenten vanuit het gemeentefonds krijgen voor brandweer en rampenbestrijding en voor 75% te laten bestaan uit de historische kosten. Ook is toen afgesproken om na 3 jaren te bekijken of een verdere stap richting de rekenmethode van het gemeentefonds mogelijk is.

Tijdens het overleg van het algemeen bestuur op 23 juni 2021 is opnieuw aangegeven dat een wijziging in de verdeelsystematiek van de gemeentelijke bijdrage met ingang van 2023 wenselijk is. Besproken werd de vraag in hoeverre de bestaande verhouding van 25/75 nog aansluit bij de actualiteit. De conclusie was dat een verschuiving naar een verhouding van 50/50 procent meer recht doet aan de toegenomen professionaliteit en regionale samenwerking van Veiligheidsregio IJsselland. Op 8 december 2021 heeft het algemeen bestuur besloten de gemeenteraden via de colleges te vragen met ingang van 2023 in te stemmen met een nieuwe verdeelsleutel 50/50 procent: 50 procent historisch bepaald en 50 procent gebaseerd op de bijdrage uit het gemeentefonds voor brandweer en rampenbestrijding. Op 20 december heeft de Veiligheidsregio hierover een brief gestuurd aan alle colleges en gemeenteraden. Deze brief is behandeld als ingekomen stuk tijdens de raadsvergadering van 24 januari. Middels een raadsmemo heeft uw raad zich hier inmiddels over uitgesproken en mee ingestemd.

- Te verwachten ontwikkelingen en risico's:

In het evaluatierapport zijn een aantal ontwikkelingen en risico's beschreven. Deze ontwikkelingen en risico in ogenschouw nemende zijn wij van mening dat de omstandigheden en de context waarbinnen is besloten de verbonden partij op te richten nog steeds dezelfde zijn. Wettelijk is bepaald welke taken en bevoegdheden worden overgedragen aan het bestuur van de Veiligheidsregio. Gelet op deze wettelijke verplichting en de tot nu toe opgedane ervaringen in de samenwerking, is de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland nog steeds de geëigende vorm om onze doelstellingen op het gebied van fysieke veiligheid te realiseren.

- Vooruitblik en advies:

In dit onderdeel wordt vooruitgeblikt op het proces voor 2022. Hierin is onderscheid gemaakt tussen de rol van de oude en nieuwe gemeenteraad. Tevens is een advies opgenomen van de oude gemeenteraad voor de nieuwe gemeenteraad.

De planning ziet er als volgt uit:

Wat	Wanneer	Wie
1) Evaluatie (terugkijken) – voorliggend document	Maart 2022	(oude) gemeenteraad
2) Startnotitie integraal veiligheidsbeleid 2023-2026	Juni 2022	(nieuwe) gemeenteraad (opiniërend)
3) Visie op de Veiligheidsregio	Oktober 2022	(nieuwe) gemeenteraad
4) Beleidsplan integrale veiligheid 2023-2026	November 2022	(nieuwe) gemeenteraad

1. Evaluatie van de Veiligheidsregio
Het betreft voorliggend document.

2. Startnotitie integraal veiligheidsbeleid 2023-2026
De in maart 2022 te houden gemeenteraadsverkiezingen zorgen voor nieuwe input voor het veiligheidsbeleid. De verschillende partijen hebben ieder een eigen visie op het gebied van openbare orde en veiligheid. Na de gemeenteraadsverkiezingen 2022 zal allereerst een startnotitie worden opgesteld voor nieuw te vormen beleid. Deze bestuurlijke startnotitie beschrijft het proces dat doorlopen gaat worden (een plan van aanpak) en is verkennend en procedureel van aard. In de startnotitie wordt vastgelegd wat het onderwerp is en waarom een traject van beleidsvorming nodig is. Zonder al te diep in te gaan op de inhoud wordt weergegeven wat de aanleiding is, welke probleemstelling moet worden onderzocht en welke fasen in het proces volgen en hoe de planning er uit ziet. De raad wordt via het raadsinformatiesysteem geïnformeerd.

3. Visie op de Veiligheidsregio IJsselland
Er wordt een gemeentelijke visie opgesteld op de inbreng in de Veiligheidsregio. In deze visie wordt vastgelegd wat de gemeente wil realiseren bij/met de Veiligheidsregio IJsselland. Hierin worden duidelijke prestaties verwoord welke worden opgenomen binnen de reguliere planning- en control cyclus. Doel is dat de portefeuillehouder deze visie van de gemeente uitdraagt in het bestuur van de Veiligheidsregio en dit probeert te realiseren en hierover verantwoording aflegt aan de gemeenteraad.

4. Beleidsplan integrale veiligheid gemeente Dalfsen 2023-2026
Overeenkomstig de startnotitie en kadernota wordt het integrale Veiligheidsbeleid gemeente Dalfsen 2023-2026 uitgewerkt. Hierin worden doelen en effecten omschreven en wordt nader ingegaan op de vragen: wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat mag het kosten? Het beleidsplan bevat tevens indicatoren die gebruikt worden om te meten of de doelen worden gerealiseerd.

Advies van de oude voor de nieuwe raad

De portefeuillehouder vertegenwoordigt binnen de Veiligheidsregio twee belangen – de rol van mede-eigenaar en de rol als opdrachtgever/klant - waardoor potentieel een rolconflict kan ontstaan. Door de vermenging van de functies is het moeilijk om ervoor te zorgen dat verschillende belangen op een transparante manier worden behartigd.

Om voor meer transparantie te zorgen is het van belang dat duidelijk is wat de gemeente wil realiseren bij/met de verbonden partij zodat de portefeuillehouder met een opdracht naar de verbonden partij gaat. Hiertoe zullen duidelijke doelstellingen moeten worden geformuleerd in de visie op verbonden partij overeenkomstig hetgeen is vastgesteld in de kadernota verbonden partijen van de gemeente Dalfsen. Het advies is om op basis van deze visie de portefeuillehouder (aan het einde van de periode) verantwoording te laten afleggen.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Communicatie:

Niet van toepassing.

Vervolg:

Zie hiervoor 'Vooruitblik en advies'.

Bijlagen:

Evaluatie Veiligheidsregio IJsselland.

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de wnd. gemeentesecretaris/algemeen directeur,
H.J. van der Woude